

§ 357

Valtuutettu Laura Rissasen aloite Sophie Mannerheimin koulun tilantarpeesta ja tilaratkaisusta

HEL 2017-002533 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti valtuutettu Laura Rissasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Rissanen Laura ym. valtuustoaloite Kvsto 1.3.2017 asia 24

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Laura Rissanen ja 25 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että opetusvirasto ja tilakeskus ryhtyvät viipymättä kartoittamaan Sophie Mannerheimin koulun kanssa sopivaa tilaa koulun uudeksi päätoimipisteeksi. Olennaista on löytää tilat, jossa lapset pääsevät asianmukaisesti ulos välitunnilla ja jossa voidaan toteuttaa laadukasta, opetussuunnitelman mukaista opetusta.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa opetuslautakunnan ja kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston antamiin lausuntoihin ja toteaa seuraavaa:

Suomenkieliset sairaalakoulut yhdistyivät 1.8.2011. Sophie Mannerheimin koulu on sairaala- ja erityiskoulu, jonka oppilaaksiottoalueena on koko kaupunki. Koulun oppilasmäärä on vuositasolla 700. Koulu toimii

27.09.2017

useassa eri toimipisteessä. Opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto on hyväksynyt Sophie Mannerheimin koulun pääkoulun toiminnallisen tarveselvityksen 15.9.2015 ja kehottanut tilakeskusta etsimään pääkoululle nykyistä sopivimmat tilat. Opetuslautakunta on esittänyt hanketta investointiohjelmaan vuosille 2018-2027.

Tällä hetkellä pääkouluna toimivassa Mechelininkadun toimipisteessä ongelmana ovat ulkotilojen ja sisäänkäynnin soveltumattomuus koulukäyttöön ja välituntipihan puute. Koululta puuttuvat kokonaan myös liikunta- ja juhlasalitilat. Samassa rakennuksessa sijaitsee aikuisten päihdekurttoutuskahvila ja koulun ulko-oven edustalla on usein levotonta.

Myös Nordenskiöldinkadun toimipisteen kahdessa kerroksessa olevat tilat ovat toiminnan ja turvallisuuden kannalta vaikeat, koska ne ovat sokkeloisia ja ahtaita. Tämä aiheuttaa usein vaaratilanteita.

Sophie Mannerheimin koulu tarvitsee tilat pääkoululle, jonka tulee sijaita turvallisen yhteyden päässä Meilahden sairaala-alueesta. Tontilla tai sen välittömässä läheisyydessä on oltava ulkoilumahdollisuus ja rakennuksessa tulee olla tila koulun yhteisille kokoontumisille. Pedagogisista syistä olisi tärkeää, ettei koulu sijaitse sairaalan alueella vaan erillisenä lähellä sairaalaa.

Kaupunkiympäristön toimiala on selvittänyt korvaavien tilojen hankkimista pääkoululle yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä Sophie Mannerheimin koulun kanssa tarvekuvauksen mukaisten tilojen löytämiseksi, mutta sopivia tiloja ei ole vielä löytynyt kaupungin omistamista eikä ulkopuolisten omistamista tiloista. Alustavasti on selvitetty 20 rakennusta, jotka sijaitsevat Taka-Töölön, Laakson ja Meilahden alueella. Suurin osa rakennuksista ei kuitenkaan sovellu kyseiseen käyttöön. Osa rakennuksista edellyttää joko käyttötarkoituksen muutosta tai uudisrakennushanketta. Osa vaihtoehdoista on liian kaukana, osassa toteutus on epävarmaa, osa on liian kalliita tai aikataulullisesti erittäin vaikeita toteuttaa. Kaupunkiympäristön toimiala jatkaa selvitystyötä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä Sophie Mannerheimin koulun kanssa.

Kaupunginhallituksen 4.9.2017 kaupunginvaltuustolle esittämän kaupunkistrategian vuosiksi 2017-2021 2 jaksossa, "Kestävän kasvun turvaaminen kaupungin keskeisin tehtävä", todetaan, että erityistä tukea tarvitsevien opetuksesta huolehditaan järjestämällä sairaalakoululle asianmukaiset tilat.

Kaupunkiympäristön toimiala on esittänyt Sophie Mannerheimin koulun osalta, että uudet tilat sisällytettäisiin vuoden 2018 talousarvioon vuosien 2018-2020 aikana toteutettavaksi vuokra- tai osakekohteeksi, jonka tarkempi toteutusaikataulu ja tarkka sijainti ovat vielä avoimia.

27.09.2017

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Rissanen Laura ym. valtuustoaloite Kvsto 1.3.2017 asia 24

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 18.09.2017 § 850

HEL 2017-002533 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Laura Rissanen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 07.09.2017 § 22

HEL 2017-002533 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Laura Rissanen ym. valtuustoaloitteesta koskien kartoitusta Sophie Mannerheimin koulun päätoimipisteen tilantarpeesta ja tilaratkaisuista.

Taustaa

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

27.09.2017

Kaupunkiympäristön toimiala on selvittänyt korvaavien tilojen hankkimista Sophie Mannerheimin pääkoululle. Alustavasti on selvitetty 20 rakennusta, jotka sijaitsevat Taka-Töölön, Laakson ja Meilahden alueella. Suurin osa rakennuksista ei sovellu kuitenkaan kyseiseen käyttöön. Osa rakennuksista edellyttää joko käyttötarkoituksen muutosta tai uudisrakennushanketta. Kaupunkiympäristön toimiala jatkaa selvitystyötä yhdessä kasvatus- ja koulutus -toimialan sekä Sophie Mannerheimin koulun kanssa.

Kaupunkiympäristön toimiala ylläpitää ja kehittää Helsingin palvelutilarverkkoa yhteistyössä palveluja tuottavien toimialojen kanssa näiden määrittelemien tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi kaupunkiympäristön toimiala toteuttaa tilahankkeita hallintokuntien muuttuvien tilatarpeiden ja valtuuston hyväksymän strategiaohjelman mukaisesti siten, ettei tilamäärä kasva ja siten, että hankkeet priorisoidaan investointiohjelmaan turvallisuuden ja terveellisuuden sekä hallintokuntien tarpeiden mukaan.

Sophie Mannerheimin koulu on sairaala- ja erityiskoulu. Oppilaaksiot- toalueena on koko kaupunki. Oppilaat ovat Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin lasten- ja nuorten somaattisten, neurologisten, psykiatristen osastojen ja avohoitoyksiköiden Helsingin Diakonissalaitoksen lapsi- ja perhetyön palvelualueen intensiivihoidon peruskouluikäisiä lapsia ja nuoria.

Sophie Mannerheimin koulu toimii tällä hetkellä seuraavissa toimipisteissä ja seuraavin likimääräisin oppilasmäärin:

1. Pääkoulu, Mechelininkatu 46 B; 60-66 oppilasta
2. Nordenskjöldinkadun yksikkö, Nordenskjöldinkatu 20, rak. 19; 56 oppilasta
3. Stenbäckinkadun yksikkö, Stenbäckinkatu 11; 14-22 oppilasta
4. Välskärinkadun yksikkö, Välskärinkatu 8; 35 oppilasta
5. Sylvesterintien yksikkö, Sylvesterintie 10; 12 oppilasta
6. Isonniitynkadun yksikkö, Isonniitynkatu 7; 8 oppilasta - tämä yksikkö poistunee käytöstä kesän 2017 aikana, mikäli Kättilöopiston rakennus suljetaan pois käytöstä

Kasvatus ja koulutus -toimialan toiminnallisen tarvekuvauksen mukaan uudet pääkoulun tilat tulisivat korvaamaan Mechelininkadun ja Nordenskiöldinkadun toimipisteet. Näissä toimipisteissä arvioidaan opiskelevan ensi syksynä päivittäin n. 138 oppilasta.

27.09.2017

Koulu tarvitsee tilat, jotka sijaitsevat turvallisen yhteyden päässä Meilahden sairaala-alueesta. Tontilla tai välittömässä läheisyydessä on oltava mahdollisuus ulkoiluun, ja rakennuksessa tulee olla tila koulun yhteisille kokoontumisille. Pedagogisista syistä olisi tärkeää, ettei koulu sijaitse itse sairaalan alueella, vaan erillisenä lähellä sitä.

Kaupunkiympäristön toimiala on tehnyt selvityksiä yhteistyössä kasvatustieteiden ja koulutus -toimialan ja Sophie Mannerheimin koulun kanssa tarvekuvauksen mukaisten tilojen löytämiseksi. Kaupungin omistamista tiloista sekä ulkopuolisten omistamista tiloista ei ole vielä löytynyt sopivia tiloja. Tähän mennessä tutkituista ja osin vielä selvityksen alla olevista vaihtoehtoista on kokouksessa esillä kaupunkiympäristön toimialan tilapalveluiden laatima yhteenveto. Nämä selvitetty tilavaihtoehdot ja niiden tulokset käyvät selville yhteenvedosta. Osa vaihtoehtoista on liian kaukana, osassa toteutus on epävarmaa, osa on liian kalliita tai aikataulullisesti erittäin vaikeita toteuttaa.

Helsingin kaupunginhallituksen hyväksymässä kaupunkistrategiassa kohdassa 2 KESTÄVÄN KASVUN TURVAAMINEN KAUPUNGIN KESKEISIN TEHTÄVÄ todetaan "...Huolehditaan erityistä tukea tarvitsevien opetuksesta järjestämällä sairaalakoululle asianmukaiset tilat..." Rakennusten ja yleisten alueiden jaosto pitää tärkeänä, että sairaalakoulun tilakysymyksen kanssa edetään ripeästi ja ratkaisu sisällytettäisiin vuoden 2018 talousarvioehdotukseen.

Käsittely

07.09.2017 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Jaakko Stauffer: Lisätään lausuntoon uusi viimeinen kappale.

Helsingin kaupunginhallituksen hyväksymässä kaupunkistrategiassa kohdassa 2 KESTÄVÄN KASVUN TURVAAMINEN KAUPUNGIN KESKEISIN TEHTÄVÄ todetaan "...Huolehditaan erityistä tukea tarvitsevien opetuksesta järjestämällä sairaalakoululle asianmukaiset tilat..." Rakennusten ja yleisten alueiden jaosto pitää tärkeänä, että sairaalakoulun tilakysymyksen kanssa edetään ripeästi ja ratkaisu sisällytettäisiin vuoden 2018 talousarvioehdotukseen.

24.08.2017 Pöydälle

Esittelijä

tekninen johtaja
Jaakko Stauffer

Lisätiedot

Antti Saarnio, asiakaspäällikkö, puhelin: 310 34009
antti.i.saarnio(a)hel.fi

Opetuslautakunta 16.05.2017 § 68

HEL 2017-002533 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Sophie Mannerheimin koulu on vuosia toiminut soveltumattomissa nykyisissä tiloissaan odottaen uuden tilan löytymistä pääkoululle. Kuten aloitteessa esitetään, hanke tulee saada viivytystä käyntiin ja toteutettua. Opetuslautakunnan 15.9.2015 hyväksymän tarveselvityksen aikataulu tulee pyrkiä pitämään.

Taustaa

Suomenkieliset sairaalakoulut yhdistyivät 1.8.2011 ja koulun nimeksi tuli Sophie Mannerheimin koulu. Sopivia korvaavia tiloja pääkoululle on etsitty vuodesta 2011 lähtien.

Opetusviraston ehdotuksissa seuraavaksi talonrakennuksen investointiohjelmaksi on vuosittain 2011 alkaen esitetty Sophie Mannerheimin koulun pääkoululle rahoitusta.

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä talonrakennuksen investointiohjelmassa vuosille 2017–2026 Sophie Mannerheimin koulun pääkoulun hanketta ei kuitenkaan vielä mainita. Opetuslautakunta on jälleen esittänyt hanketta investointiohjelmiaan vuosille 2018-2027.

Opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto on hyväksynyt Sophie Mannerheimin koulun pääkoulun toiminnallisen tarveselvityksen 15.9.2015 ja samalla kehottanut edelleen tilakeskusta etsimään pääkoululle nykyistä sopivammat tilat. Tavoitteena tarveselvityksessä oli tilojen käyttöönotto siten, että opetus voisi alkaa elokuussa 2017 tai viimeistään 2018. Tämän aikataulun toteutuminen vaikuttaa erittäin vaikealta, sillä tilaa, johon pääkoulu voitaisiin sijoittaa, ei vielä ole löytynyt.

Koulun oppilaat ja nykyiset tilat

Sophie Mannerheimin koulu on sairaala- ja erityiskoulu. Oppilaaksiot-
toalueena on koko kaupunki. Oppilaat ovat Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin lasten- ja nuorten somaattisten, neurologisten, psykiatristen osastojen ja avohoitoyksiköiden Helsingin Diakonissalaitoksen lapsi- ja perhetyön palvelualueen intensiivihoidon peruskouluikäisiä lapsia ja nuoria.

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Tällä hetkellä koko koulun oppilasmäärä on 160 ja vuositasolla oppilasmäärä on 700. Avohoidossa olevien oppilaiden määrä on tällä hetkellä n. 108.

Sophie Mannerheimin koulu toimii tällä hetkellä seuraavissa toimipisteissä ja seuraavin likimääräisin oppilasmäärin:

1. Pääkoulu, Mechelininkatu 46 B; 60-66 oppilasta
2. Nordenskiöldinkadun yksikkö, Nordenskiöldinkatu 20, rak. 19; 56 oppilasta
3. Stenbäckinkadun yksikkö, Stenbäckinkatu 11; 14-22 oppilasta
4. Välskärinkadun yksikkö, Välskärinkatu 8; 35 oppilasta
5. Sylvesterintien yksikkö, Sylvesterintie 10; 12 oppilasta
6. Isonniitynkadun yksikkö, Isonniitynkatu 7; 8 oppilasta – tämä yksikkö poistunee käytöstä kesän 2017 aikana, mikäli Kättilöopiston rakennus suljetaan pois käytöstä

Uudet pääkoulun tilat tulisivat korvaamaan Mechelininkadun ja Nordenskiöldinkadun toimipisteet. Näissä toimipisteissä arvioidaan opiskelevan ensi syksynä päivittäin n. 138 oppilasta.

Tällä hetkellä pääkouluna toimivassa Mechelininkadun toimipisteessä ongelmana ovat ulkotilojen ja sisäänkäynnin soveltumattomuus koulukäyttöön ja välituntipihan puute. Koululaiset eivät voi viettää välitunteja ulkona, koska rakennuksella ei ole erillistä piha-aluetta ja puistoon joudutaan menemään vilkasliikenteisten teiden kautta. Lisäksi koululta puuttuvat kokonaan liikunta- ja juhlasalitilat. Koululle on sen erityislaadun vuoksi pedagogisesti tavallistakin tärkeämpää pystyä kokoontumaan juhliin ja muihin yhteisiin tilaisuuksiin riittävän suureen saliin.

Samassa rakennuksessa sijaitsee aikuisten päihdekuntoutuskahvila. Koulun ulko-oven edustalla on usein levotonta ja koululaisten mielestä pelottavaa. Nämä näkökohdat ovat vielä tavallista painavampia koulun kohdalla, kun oppilaiden koulunkäynti saattaa vaatia tavallista enemmän ponnistelua. Tarveselvityksen liitteeksi laatimassaan lausunnossa Sophie Mannerheimin koulun johtokunta arvioi, että Mechelininkadun tila ei sovellu koulutoimintaan. Johtokunnan lausunnon antamisen jälkeen Mechelininkadun toimipisteen yläkertaan on tullut myös pitkäaikaistyöttömien työkykyseivätyksikkö.

Myös Nordenskiöldinkadun toimipisteen kahdessa kerroksessa olevat tilat ovat toiminnan ja turvallisuuden kannalta vaikeat sokkeloisuuden ja ahtauden vuoksi. Tästä aiheutuu useasti vaaratilanteita ja turvallisuus-

riskejä. Nordenskiöldinkadun tiloissa opiskelevat oppilaat ovat psykiatriassa avo- tai osastohoidossa olevia peruskouluikäisiä, joiden psyykinen kunto aiheuttaa päivittäin vakavia tilanteita, joihin tarvitaan useampia aikuisia, esimerkiksi rajoittamaan lapsen tuhoavaa tai hyökkäävää toimintaa itseä tai muita kohtaan.

Selvitykset tilantarpeen ratkaisuksi

Sophie Mannerheimin koulu tarvitsee tilat pääkoululle, jonka tulee sijaita turvallisen yhteyden päässä Meilahden sairaala-alueesta. Tontilla tai välittömässä läheisyydessä on oltava mahdollisuus ulkoiluun, ja rakennuksessa tulee olla tila koulun yhteisille kokoontumisille.

Pedagogisista syistä olisi tärkeää, ettei koulu sijaitse itse sairaalan alueella, vaan erillisenä lähellä sitä.

Tilantarve on kuvattu tilakeskukselle ja uusia vaihtoehtoja on etsitty ja selvitetty. Tilakeskus on tehnyt selvityksiä yhteistyössä opetusviraston ja Sophie Mannerheimin koulun kanssa. Tähän mennessä ei kaupungin omistamia sopivia tiloja ole löytynyt, ei myöskään vielä ulkopuolisten omistamia.

Tähän mennessä selvitetystä ja osin vielä selvityksen alla olevista vaihtoehtoista on lausunnon liitteenä tilakeskuksen laatima yhteenveto.

Nämä selvitetty tilavaihtoehdot ja niiden tulokset käyvät selville liitteestä. Osa vaihtoehtoista on liian kaukana, osassa toteutus on epävarmaa, osa on liian kalliita tai aikataulullisesti mahdottomia. Opetuslautakunta kiirehtii edelleen ponnisteluja tilojen löytymiseksi.

Terveysvaikutukset

Tämän hetkiset pääkoulutilat eivät tue oppilaiden terveyttä kaikilta osin.

Uuden pääkoulun myötä saadaan Sophie Mannerheimin koululle turvallisemmat ja terveellisemmät koulunkäyntiolosuhteet. Oppilaat voivat ulkoilla välituntisin, sekä välttävät kouluun tullessaan ja lähtiessään tupakansavuisen ja levottoman sisäänkäynnin. Liikunta- ja juhlasali edistää sekä fyysistä, sosiaalista että henkistä terveyttä.

Näin ollen uusilla pääkoulutiloilla olisi huomattavia terveydellisiä ja sosiaalisia vaikutuksia.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

27.09.2017

Asia/39

Anne Salli-Suomalainen, johtava arkkitehti, puhelin: 310 86363
anne.salli-suomalainen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566